

รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

A Model for Learner - Centered Learning Development of Teacher in Primary School Nongkhai Area 2

พิทยา บริจาค¹, รัชสรรค์ สิงห์เลิศ², แดนวิชัย สายรักษา³

Pittaya Borijak¹, Rangson Singhalert², Danwichai Sairaksa³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และเพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พื้นที่การวิจัย คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 907 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตามระดับชั้น อย่างเป็นสัดส่วน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) และใช้รูปแบบการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) ตัวแปรสาเหตุ ประกอบด้วย เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความพึงพอใจในการทำงานของครู การพัฒนาครู คุณลักษณะทางวิชาชีพ การสนับสนุนการทำงานของครู และการทำงานเป็นทีม ตัวแปรตาม คือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาสร้างรูปแบบการ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนากุมภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Ph.D. Candidate in Regional Development Strategies, Faculty of Humanities and Social Science, Rajabhat Mahasarakham University

^{2,3} Faculty of Humanities and Social Science, Rajabhat Mahasarakham University

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประชากร กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารดีเด่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ครูผู้สอนดีเด่น ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาและตัวแทนนักเรียนดีเด่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน โดยใช้ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จากการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นในการพิจารณาสร้างรูปแบบการพัฒนาใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย และการระดมความคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่ นำรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 กลุ่มทดลองคือ ครูผู้สอนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวัดหลวงสร้างนางขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 30 คน ระยะเวลาในการทดลอง จำนวน 1 ภาคเรียน ประเมินผลการทดลอง โดยการเปรียบเทียบผลการทดลองก่อนและหลังการทดลอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ MANOVA (Repeated Measure) โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ.05

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับอิทธิพลได้ดังนี้ 1) การพัฒนาครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.47 2) การสนับสนุนการทำงานของครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.12 3) ความพึงพอใจในการทำงานของครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.10 และ 4) เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.10

2. รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีจำนวน 11 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการระดมสมองต้นไม้แห่งความคิด 2) กิจกรรมบีบีแอล 3) กิจกรรมพิสา 4) กิจกรรมศึกษาดูงาน 5) กิจกรรมเทคโนโลยี 6) กิจกรรมสื่อการสอน 7) กิจกรรมสิ่งแวดล้อม 8) กิจกรรมการรู้จักตัวเอง 9) กิจกรรมบทบาท และหน้าที่ของครูผู้สอน 10) กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติครูกับนักเรียนและ 11) กิจกรรม 5 ส

3. หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูผู้สอนในกลุ่มทดลองแล้ว มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาครู ได้รับการสนับสนุนการทำงาน มีความพึงพอใจในการทำงานและมีเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเรียนรู้ การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง

Abstract

This research aimed to (1) study factors affecting Learner - Centered Learning Development of Teacher in Primary School Nongkhai Area 2, (2) formulate a development

model of Learner - Centered Learning Development of Teacher in Primary School Nongkhai Area 2 and (3) implement and evaluate the developed model of Learner - Centered Learning. The research procedures were divided into 3 stages. In the first stage, The researcher investigated factors which directly and indirectly affected Learner - Centered Learning Development of Teacher in Primary School Nongkhai Area 2 by formulating a model of Learner - Centered Learning Development as an outcome variable. Seven causal factors used for the study. Two hundred and seventy eight teacher in Primary School Nongkhai Area 2 were selected and participated in the study and the required data were collected by using the questionnaire, were used for analyzing of data. Structural Equation Model: SEM, LISREL for Windows with Path Analysis at the.05 level of statistical significance. In the second stage, the researcher constructed the development model of Learner - Centered Learning Development of Teacher in Primary School Nongkhai Area 2 by using the study result from the first stage. Thirty involved persons were participated in the workshop to co-operatively criticized and evaluated the model of Learner - Centered Learning. In the third stage, the researcher implemented the model. After one term of implementation, the model was evaluated by 30 teacher in WatlaungSangnangkaw network Primary School Nongkhai Area 2 and analyzed by MANOVA (Repeated Measure) at the.05 level of statistical significance.

The major findings revealed the followings:

1. The developed causal factors showed harmony with the empirical data. Four causal factors with total effects on Learner - Centered Learning Development of Teacher in Primary School Nongkhai Area 2 were found including 1) Teacher development (0.47) 2) Support Teacher (0.12) 3) Satisfy (0.10) and 4) Attitude (0.10)
2. The development model of Learner - Centered Learning consisted of 11 activities: 1) Tree of Idea 2) BBL (Brain-based-Learning) 3) PISA (Programme for International Student Assessment) 4) Observe activities 5) Technology 6) Instructional media 7) Environment 8) Self indicated 9) Teacher Role 10) Assume role teacher and students 11) 5 S activities
3. The Teacher in Primary School Nongkhai Area 2 showed higher Learner - Centered Learning Development as a whole and in 2 aspects: service and support than before implementation of model at the.05 level of statistical significance both MANOVA (Repeated Measure).

Keywords: Learning, SEM, teacher

บทนำ

จากสภาพการจัดการศึกษาท่ามกลางความไม่แน่นอนทางการเมือง ความเสื่อมทางวัฒนธรรม และศีลธรรม ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาของไทยยังยึดครูเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหา กำหนดวิธีสอน และวิธีประเมินผล ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากสิ่งที่ครูบอก จินตใจไม่เป็น ทำไม่เป็น และไม่รู้จักวิธีแก้ไข ปัญหาด้วยตนเอง ต้องพึ่งความรู้จากครูโดยตลอด ไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง (รุ่ง แก้วแดง, 2544: 104) กระบวนการเรียนรู้ที่กำกับอยู่เน้นการสอนแบบครูเป็นผู้สั่งมากเกินไป และปัญหาใหญ่ของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือครูยังไม่ปฏิรูปการเรียนการสอน ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เด็กไทยไม่สามารถแข่งกับประชาชนโลกได้ จากนี้ไปจึงต้องมุ่งไปที่ตัวเด็ก การกระทำทุกอย่างต้องเริ่มจากเด็ก เป้าหมายสิ้นสุดที่เด็ก (สุวัจ ธิลปะอนันต์, 2543: 27)

จากการศึกษาข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของการทดสอบ โดยจะเห็นได้จากผลการจัดสอบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือ National Test (NT) ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,598 คน จากโรงเรียน 104 โรงเรียน โดยได้เปลี่ยนแนวข้อสอบไปใช้แนวทางการวัดผลของโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ซึ่งเน้นการทดสอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านการคำนวณ และด้านเหตุผล ซึ่งผลการทดสอบปรากฏว่า ด้านภาษา มีคะแนนเฉลี่ย 49.11 โดยนักเรียนยังต้องปรับปรุงเรื่องการคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และการสรุปเรื่องราวจากเรื่องที่อ่าน รวมถึง

การนำเรื่องที่ย่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการคำนวณ มีคะแนนเฉลี่ย 41.06 ต้องปรับปรุงเรื่องการวัดและวิเคราะห์ข้อมูลความน่าจะเป็น และด้านเหตุผล มีคะแนนเฉลี่ย 45.06 ซึ่งนักเรียนยังมีปัญหาอยู่คือ เรื่องการนำข้อมูลหรือสารสนเทศมาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการวางแผน จากผลประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือ National Test (NT) ระดับชั้น ป.3 ปีการศึกษา 2557 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้วนำมาสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และนำไปทดลองใช้เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอันจะส่งผลต่อการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับอิทธิพลโดยตรงจาก 1) เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู ได้รับอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมจาก 1) การพัฒนาครู 2) คุณลักษณะทางวิชาชีพ 3) การสนับสนุนการทำงาน of ครู และ 4) การทำงานเป็นทีม

2. หลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ of ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ครู มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดีกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ of ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ระยะที่ 2 เป็นการการสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ of ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ of ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

พื้นที่ในการศึกษาวิจัย เป็นการศึกษาเฉพาะในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2

ประกอบด้วย เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประถมศึกษาจำนวน 11 เครือข่าย

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ of ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 จำนวน 907 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 โดยใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (1973: 727) จำนวน 278 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่คาดว่าจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ of ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 1) การพัฒนาครู 2) คุณลักษณะทางวิชาชีพ 3) การสนับสนุนการทำงาน of ครู และ 4) การทำงานเป็นทีม

2.2 ตัวแปรระหว่างกลาง ประกอบด้วย 1) เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2) ความพึงพอใจในการทำงาน of ครู

2.3 ตัวแปรตาม คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ of ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ในการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์

ข้อมูลพื้นฐานด้านลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows) เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) หรือปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อตัวแปรตาม (ริงสรค์สิงห์เลิศ, 2551: 79 - 80)

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการการสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยผู้บริหารดีเด่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ครูผู้สอนดีเด่น ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา และตัวแทนนักเรียนดีเด่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย คือ ผลลัพธ์จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นในการพิจารณาสร้างรูปแบบ

3. วิธีการศึกษา โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เข้าร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) เพื่อวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และนำผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาที่ได้ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม จำนวน 3 ท่าน

การวิจัยระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้การวิจัยกึ่งทดลอง

1. ประชากรกลุ่มทดลอง ประกอบด้วยครูผู้สอนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัดหลวงสร้างนางขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย คือ 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนา อันประกอบด้วย กิจกรรมหรือโครงการ หรือแผนงาน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 2 และ 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและตัวแปรอิสระในระยะที่ 1 ที่พบว่า มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

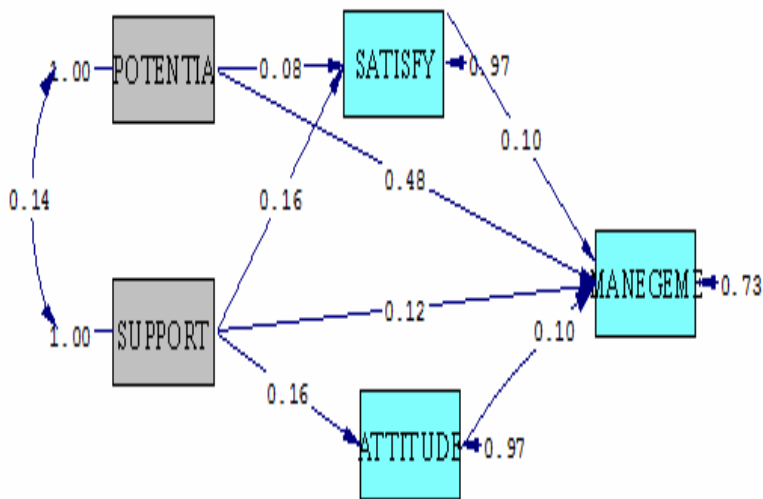
3. วิธีการศึกษา การดำเนินการในขั้นตอนนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยของ Cook & Campbell. (1979: 99) โดยการเปรียบเทียบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แล้วทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติวัดความแปรปรวนหลายตัวแปรตาม แบบวัดซ้ำ MANOVA (Repeated Measure) โดยกำหนดค่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 1 พบว่า อิทธิพลโดยรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เรียงลำดับอิทธิพล ดังนี้ มากที่สุด คือ การพัฒนาครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.47 รองลงมาได้แก่ การสนับสนุนการทำงานของครูมีค่า

สัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากับ 0.12 และน้อยที่สุดคือความพึงพอใจในการทำงานของครู และเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลโดยรวม เท่ากัน คือเท่ากับ 0.10

Chi-Square=0.22, df=2, P-value=0.89673, RMSEA=0.000

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ได้จากการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผลที่ได้จากการวิจัย

ตัวแปรสาเหตุ	ประเภท ของ อิทธิพล	ตัวแปรผล		
		การจัด การเรียนรู้	ความพึงพอใจ ในการทำงานของครู	เจตคติต่อการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
การพัฒนาครู	DE	0.46	0.08	0.00
	IE	0.01	-	-
	TE	0.47	0.08	0.00
การสนับสนุนการ ทำงานของครู	DE	0.12	0.16	0.16
	IE	-	-	-
	TE	0.12	0.16	0.16
ความพึงพอใจในการ ทำงานของครู	DE	0.10	-	-
	IE	-	-	-
	TE	0.10	-	-
เจตคติต่อการ สอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	DE	0.10	-	-
	IE	-	-	-
	TE	0.10	-	-
R^2		0.48	0.03	0.03

ผลการวิจัยระยะที่ 2 พบว่า ผลสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ได้รูปแบบการพัฒนา จำนวน 11 กิจกรรม ได้แก่ 1) การระดมสมองต้นไม้แห่งความคิด 2) บีบีแอล (BBL) 3) พิสา (PISA) 4) ศึกษาดูงาน 5) เทคโนโลยี 6) สื่อการสอน 7) สิ่งแวดล้อม 8) การรู้จักตัวเอง 9) บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน 10) การแสดงบทบาทสมมติครูกับนักเรียน และ 11) กิจกรรม 5 ส

ผลการวิจัยระยะที่ 3 พบว่า ผลการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 หลังการทดลองครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2

หนองคาย เขต 2 มีการพัฒนาครู มีการสนับสนุนการทำงาน of ครู มีความพึงพอใจในการทำงานของครู และมีเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดีขึ้นกว่า ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

อภิปรายผลระยะที่ 1 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 โดยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยของการวิจัยระยะนี้ คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ ได้รับอิทธิพลโดยตรงจาก 1) เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู ได้รับอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมจาก 1) การพัฒนาครู 2) คุณลักษณะทางวิชาชีพ 3) การสนับสนุนการทำงาน of ครู และ 4) การทำงานเป็นทีม และจากผลการวิจัยของระยะที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การพัฒนาครู มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สอดคล้องกับ Beerens. (2000: 23-30) กล่าวการพัฒนาครูไว้ว่า เป็นการให้ครูได้พัฒนาตนเอง พัฒนาทีมงาน พัฒนางานได้อย่างอิสระ การปฏิบัติตามแนวค่านิยมของสังคมและการมีจรรยาบรรณในการเอาใจใส่การทำงานและในการปฏิบัติงานในโรงเรียนแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดสำหรับครู คือ การให้โอกาสครูได้พัฒนาตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ

การที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องจาก ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูยังไม่เข้าใจในทิศทางการพัฒนา ตลอดจนผู้บริหาร และสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญ จึงทำให้ครูมีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดที่จะต้องได้รับการพัฒนาก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทิศทางที่จะพัฒนา และให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาครูเป็นการพัฒนาที่ถูกต้องตามแนวคิดของการพัฒนาประเทศคือการพัฒนาทุกคนอย่างจะให้ได้ผลดีที่สุดต้องเริ่มจากการพัฒนาคน

2. การสนับสนุนการทำงาน of ครู มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Scribner (1999: 238 - 239) พบว่า

การสนับสนุนให้ครูมีความสะดวกในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยให้ครูเกิดการพัฒนาในอาชีพ ทำให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้นได้ เพราะการที่จะทำให้อาชีพครู มีความเป็นครูอาชีพนั้น ต้องมีการสนับสนุนทรัพยากรและอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียง และการที่ครูจะพัฒนาตนเองเข้าสู่ ครูอาชีพ ต้องให้ครูได้ทำงานอย่างมีส่วนร่วมและโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนทั้งในด้านทรัพยากรและโอกาส

การที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องจาก ครูมีความต้องการได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งงานด้านวิชาการ ด้านเทคโนโลยี เพื่อที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นเรื่องของการจัดการเรียนการสอนที่เป็นแนวทางใหม่จากที่เคยทำอยู่ในปัจจุบัน

3. ความพึงพอใจในการทำงานของครู มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ โยธิน ศันสนยุท (2535: 77) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับตัวแปรต่างๆ พบว่า 1) ตัวแปรเกี่ยวกับผลผลิต ความพอใจในงานทำให้เกิดผลผลิตสูงต่ำได้ 2) ตัวแปรเกี่ยวกับการเปลี่ยนงาน การลาออกจากงาน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในงาน 3) ตัวแปรเกี่ยวกับอาชีพ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับของอาชีพ ความพอใจในงาน อาชีพระดับสูง ให้ความพึงพอใจมากกว่าอาชีพระดับต่ำ และมีแนวโน้มที่เลือกอาชีพระดับเดิมด้วย และ 4) ตัวแปรที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตทั่วไป พบว่า ความพึงพอใจในงานมีผลต่อความรู้สึกของชีวิตในแง่บวก

การที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องจาก ครูเป็นบุคลากรที่นอกจากจะทำการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักแล้ว ครูยังมีหน้าที่ที่จะทำในการทำงานในองค์กรที่สังกัดอยู่ร่วมด้วย ดังนั้นความ

พึงพอใจในการทำงานของครูซึ่งเป็นปัจจัยภายในตัวครู จึงเป็นปัจจัยที่ครูต้องการการพัฒนา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ประสบผลสำเร็จ

4. เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 สอดคล้องกับ สุภาพ เต็มรัตน์ (2550: ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่าเจตคติต่ออาชีพครู มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอิทธิพลทางอ้อมผ่าน เจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความพึงพอใจในงาน

การที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องจากปัจจัยด้านเจตคติเป็นปัจจัยภายในที่ครูทุกคนจะต้องสร้างขึ้นเพื่อให้ครูเข้าใจและมุ่งมั่น เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนที่เป็นผลผลิตของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อภิปรายผลระยะที่ 2 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการวิจัย คือ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จากผลการวิจัยของระยะที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การวิจัยระยะนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย ได้รับการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนั้นผลการวิจัยในระยะนี้จึงได้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่

ได้รูปแบบการพัฒนาในรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการพัฒนาครู ในการวิจัยในระยะที่ 3

อภิปรายผลระยะที่ 3 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการวิจัย คือ เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จากผลการวิจัยของระยะที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การวิจัยระยะนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบผลการทดลองระหว่างก่อนทดลองกับหลังทดลอง ทำให้ได้ทราบผลการทดลองซึ่งพบว่ารูปแบบการพัฒนาในรูปแบบกิจกรรมที่ได้มามีความเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 การพัฒนาครู คือ ตัวแปรที่มีค่าอิทธิพลโดยรวมต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูมากที่สุด ดังนั้นการที่จะพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในด้านผล การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงต้องพัฒนาครูให้มากที่สุดด้วย

1.2 การสนับสนุนการทำงานของครู ควรพัฒนาาร่วมกันไปกับการพัฒนาครูเนื่องจากเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 การพัฒนาความพึงพอใจในการทำงานของครู และสร้างเจตคติต่อการสอนที่เน้นผู้

เรียนเป็นสำคัญให้เกิดกับครูผู้สอน เป็นการพัฒนา บัจจัยภายใน ที่จะต้องพัฒนาควบคู่กันไป เพื่อก่อให้เกิดเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน ทำให้ครูผู้ สอนรู้สึกได้ถึงถึงความสำคัญในบทบาทของตัวครู เอง และเข้าใจในความคาดหวังของผู้บริหารสถาน ศึกษา เพื่อนร่วมงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในพื้นที่เขตการศึกษาอื่นๆ ด้วย เพราะว่าจะได้เกิดการเปรียบเทียบผลการ วิจัยถึงตัวแปรสาเหตุอื่นๆ ว่ามีตัวแปรสาเหตุอื่น ไตที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เพื่อจะได้หารูปแบบการพัฒนาที่ถูก ต้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

2.2 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในผลการวิจัย จึงควรมีการศึกษาในลักษณะที่ตัวแปรแต่ละตัว สามารถส่งผลซึ่งกันและกันได้ หรือมีอิทธิพลย้อน กลับได้ จะเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพ ความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการใช้สถิติวิจัยแบบ ลิสเรล (LISREL for Windows) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ไป ช่างหน้า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในผลการวิจัย จึง ควรมีการศึกษาในลักษณะที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัว สามารถส่งผลซึ่งกันและกันได้ หรือมีอิทธิพลย้อน กลับได้จะเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพ ความเป็นจริงมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ไยธิน คันสนยุทธ. (2535). *มนุษย์สัมพันธ์: จิตวิทยาการทำงานในองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ ส่งเสริมวิชาการ.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ครูสมพร: คนสอนลิง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุภาพ เต็มรัตน์. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคใต้ตอนบน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศุขภู ภัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2543). *กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาตพรวัว.
- Beerens, D.R. (2000). *Evaluating teachers for professional growth: Creating a culture of motivation and learning*. Thousand Oaks CA: Corwon Press.
- Cook,T.D. and Campbell, D.T. (1997). *Quasi experimentation: Design and analysis for field setting*. Rand McNally Chicago: Lllinois.
- Scribner. J.P. (1999). *Professional development: Untangling the influence of work context on Teacher learning*. Educational Administration: Quarterl.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper and Row.